

## Det lokale hjørnet

Geirmund Ihle, tidl. stortingsrepresentant, skriver i et innlegg i Dagbladet, for en tid siden: «Rettsoppgjøret i Norge fungerte stort sett sjenerøst og rettferdig. Vilkårligheten var avskaffet 8. mai 1945.» Virkeligheten var nok noe annerledes, hr. Ihle.

Norge var etter 10. juni 1940, da kapitulasjonsavtalen ble underskrevet av oberstløytnant Roscher Nielsen og oberst Buschenhagen, ikke i krig med Tyskland.

Jeg viser også til brev av 31. mai 1940, fra h.adv. Johan Holthe, til Centralkomiteen i Trondheim, som var Centralkomiteens folkeretts sakkyndige rådgiver. I Centralkomiteen satt h.adv. Johan Cappelen, ordfører Ivar Skjånes og riksmeklingsmann Andreas Claussen. De utsteder en kunngjøring om at arbeidere må melde seg til planeringsarbeid på Lade og Wærnes flyplasser. Tyskerne fikk til overmål de arbeidere de ba om.

I Nord-Trøndelag pågikk det fortsatt kamper. Men etter folkeretten og krigslovene befant Lade og Wærnes flyplasser seg i okkupert område.

I brevet av 31. mai skriver h.adv. Holthe: «De besatte områder av vårt land kan imidlertid ikke sies å være i krig med Tyskland. De besatte områder beherskes av internasjonal rett, og der skal ikke kamphandlinger foregå eller kunne foregå mellom nordmenn og tyskere. Kamphandlinger fra nordmenns side betraktes her fra krigsloven som rebeller. Det er således ikke riktig for et besatt område å si at det kan være i krig med Tyskland.»

H.adv. Johan Cappelen ble etter krigen utnevnt til justisminister. Det synes klart at h.adv. måtte være klar over at Norge ikke var i krig med Tyskland under okkupasjonen. Og følgelig kunne ingen dømmes etter paragraf 86 for bistand til fienden.

Man benektet at det forelå kapitulasjonsavtale for hele landet. Oberstl. Roscher Nielsen sier i rettssaken mot Ragnar Schanke at kapitulasjonsavtalen han hadde underskrevet bare gjaldt nordarmeen!

Kapitulasjonsavtalen for Nordarmeen ble underskrevet av general Dietl på tysk side og oberstl. Wrede Holm fra norsk side.

Hovedavtalen som gjaldt samtlige norske stridskrefter ble underskrevet noen timer senere.

Kapitulasjonsavtalen ble underskrevet i 5 tyske eksemplarer og 5

norske eksemplarer. Alle forsvant svært så underlig etter krigen. For hevnoppgjørets menn var dette meget beleilig. Imidlertid fant 2 norske forskere et eksemplar av avtalen i et bankhvelv i en tysk bank for et par år siden. Centralkomiteens arkiv forsvant også svært så beleilig på vei fra rådhuset i Trondheim til politikammeret!

Sivilistene i London satt uten rettskraft til å utføre anordninger.

Vår daværende fremste jurist, professor Skeie, sier det slik om den provisoriske anordningen av 15. desember 1944: «Fyrst er det å segja at Kongen ikke hev konstitusjonell kompetanse til å gjeva en anordning som denne. (Sjå Grunnlovi paragraf 17). Om Stortinget nå godkjenner henne, fær ikkje godkjenninga atterverkande kraft. Det er heller ikkje turvande å gjeva slike føresegne um straff og skadebot som her er fastsette.»

Nødretten kan heller ikke påberopes, da loven ikke kan komme til anvendelse før etter krigen, sier Skeie.

At rebellene var med på å lage nye lover med tilbakevirkende kraft for å få dømt sine politiske motstandere var så sin sak. Makta har alltid hatt rett! Men hvorledes kan De, hr. Ihle, påstå at det var et sjenerøst og rettferdig oppgjør? Etter min mening var Oslo-prosessene til forveksling lik Moskva-prosessene.

G. Lien

104967